Interesanti fakti no M. Eizenšteina dzīves

Mihaila Eizenšteina vaļasprieks ietilpa jāšana un teniss. Saskaņā ar viņa dēla memuāriem, Mihailu, viņa smagā rakstura dēļ, spēja izturēt tikai viens zirgs Rīgā - "milzu Piks ar zilganu plankumu uz vienas acs".

Viņa ikdienas izklaidēs un interešu lokā bija arī opera un teātris. Mihails bija augstākās sabiedrības cilvēks, un viņa dzīvoklī bieži tika rīkoti pasākumi, kuros piedalījās Rīgas ievērojamākie cilvēki - mākslinieki un Rīgas domes deputāti. Šādi pasākumi palīdzēja Eizenšteinam būt tuvu daudziem augstākās sabiedrības cilvēkiem Rīgā un lieliem uzņēmējiem, kas turpmāk palīdzēja veicināt viņa karjeras izaugsmi.

Sākotnēji arhitekta dzimtas uzvārds bija Aizenšteins, bet, lai labāk integrētos tā laika sabiedrībā, viņš nolēma to nomainīt uz Eizenšteins. Kad tieši Mihails nomainīja savu uzvārdu, nav precīzi zināms, bet pirmo reizi ar uzvārdu Eizenšteins arhitekts parādījās 1902. gadā Sanktpēterburgas Arheoloģijas institūta absolventu sarakstā.

Par izcilo dienesta darbu un nopelniem Mihailam Eizenšteinam tika piešķirti I un II šķiras Sv. Annas un Sv. Staņislava ordeņi.

Vēl viena no arhitekta interesēm bija arheoloģija. Eizenšteinu ieinteresēja tieši Baltijas senvēsture, tādēļ 1900. gadā viņš iestājās Sanktpēterburgas Arheoloģijas institūtā.

Mihails Eizenšteins cieši sadarbojās ar Rīgas mēru Džordžu Armitstedu. Kopā viņi attīstīja dzelzceļa sliežu ceļu sistēmu un organizēja dzelzceļa satiksmi ar galvenajām Krievijas impērijas pilsētām: Maskavu, Sanktpēterburgu, Varšavu un Viļņu. 1904. gadā Džordžs Armitsteds pieņēma jaunu Rīgas būvniecības noteikumu kopumu, kas palīdzēja attīstīties jūgendstilam Rīgā. Piemēram, viens no noteikumiem paredzēja, ka viena ceturtā daļa no būvniecības izmaksām tiks izlietota ēku dekorēšanai, kas sekmēja tā laika namu fasāžu dekorāciju attīstību.

Aicinām apmeklēt jaunatklāto galeriju Art Platz un mūsu forumu, kur ikviens var dalīties ar pašu sacerētiem dzejoļiem. Labāko dzejoļu autori tiks īpaši izcelti un saņems pārsteiguma balvas!

Meklējot idejas Art Platz foruma papildināšanai, aicinām gidus iesaistīties ar jaunu dzejoļu tēmu priekšlikumu sagatavošanu par Rīgas daudzveidīgo arhitektūru.

Rīgu nevar neiemīlēt, tā dāvā iedvesmu ikvienam!

Informācijai:

www.artplatz.info
artplatz.office@gmail.com
artplatz.office@inbox.lv
+371 20025002

Mihails Eizenšteins

1867 – 1920

Biogrāfija

Mihails Eizenšteins Osipa dēls dzimis 1867. gada 5. septembrī Bilacerkvā, pilsētā Kijevas guberņā, ebreju tirgotāju ģimenē. Viņa tēvs bija tirgotājs, māte - mājsaimniece. Viņam bija četri brāļi un māsa.

1887. gadā viņš absolvēja Kijevas reālskolu un iestājās Sanktpēterburgas Civilinženieru institūtā.

No 1893. gada M. Eizenšteins sāka strādāt Baltijas valsts nekustamo īpašumu pārvaldē par būvinženieri, drīz pēc tam viņš tika norīkots darbā Vidzemes guberņas lekšlietu ministrijā un turpmākajos gados izveidoja ļoti sekmīgu ierēdņa karjeru. 1894. gadā tika iesaukts armijā, kur 1895. gadā viņam tika piešķirta virsnieka dienesta pakāpe.

Mihails Eizenšteins apprecējās ar turīga 1. ģildes tirgotāja un kuģu kompānijas „Koņeckis un Co" īpašnieka meitu Jūliju Koņecku. Bagātie vecāki Jūlijai bija sarūpējuši lielu pūru, kas ļāva drīz pēc kāzām, 1897. gadā, jaunlaulātajam pārim pārcelties uz Rīgu, kur par dzīvesvietu uz 10 gadiem kļuva grezni iekārtots dzīvoklis Krišjāņa Valdemāra ielā 6.

1898. gada janvārī Mihaila un Jūlijas ģimenē piedzima dēls Sergejs, kurš vēlāk kļuva par slavenu (Krievijas) kinorežisoru.

Mihaila Eizenšteina kaislība un aizraušanās bija arhitektūra, kurai viņš pievērsās, pārceļoties uz dzīvi Rīgā. Pēc pieejamās informācijas, Rīgā pēc viņa projektiem tika uzceltas 19 ēkas. Lielākā daļa šo ēku bija īres nami, kas atrodami pilsētas centrā.

Neraugoties uz materiālo labklājību, Mihaila un Jūlijas laulība izira 1909. gadā. Jūlija atgriezās Sanktpēterburgā, paņemot līdzi iedzīvi un pametot vīru un dēlu tukšā dzīvoklī. Pēc laulības šķiršanas

1912. gadā iestājās miers arhitekta sirdī, viņa iedvesma bija zudusi, par to liecina viņa pēdējie trīs darbi, kuros mēs vairs neievērojam iepriekšējo ekstravaganci.

Pēc Pirmā pasaules kara sākuma Sergejs Eizenšteins brīvprātīgi devās uz fronti un pārtrauca uzturēt kontaktu ar tēvu. Mihails Eizenšteins, gluži pretēji, atteicās pieņemt Oktobra revolūciju un emigrēja uz Vāciju. Berlīnē viņš otrreiz apprecējās ar pansijas īpašnieci Elizabeti Mihelsoni. Ar jauno sievu Mihails pavadīja atlikušo dzīvi.

M. Eizenšteins miris 1920. gadā, 53 gadu vecumā no sirdslēkmes, apglabāts krievu pareizticīgo kapsētā Tēgelā, Berlīnē.

Arhitektūra

Neskatoties uz ieņemto augsto vecākā inženiera amatu Vidzemes guberņas Ceļu satiksmes departamentā un diezgan lielajiem ienākumiem, arhitektūra bija M. Eizenšteina kaislība. 19. gadsimta beigās viņš sāka strādāt arī kā privātais arhitekts. Eizenšteina māju projektus pasūtīja bagātie Rīgas iedzīvotāji, tai skaitā valsts padomdevējs Andrejs Ļebedinskis un rotmistrs Vladimirs Boguslavskis.

Pirmais 29 gadus vecā M. Eizenšteina arhitektūras projekts tika īstenots Strēlnieku ielā 19 (1897. gadā). Tā bija trīsstāvu ēka, tolaik tik populārajā eklektisma stilā ar neorenesanses iezīmēm, neizceļoties uz tā laika Rīgas apbūves fona. Viņa nākamās divas ēkas tika uzceltas līdzīgā stilā.

Sākot ar 1901. gadu Mihaila arhitektūras stils krasi mainījās, un viņš sāka būvēt mājas jūgendstilā, radot savus visneparastākos un atpazīstamākos šedevrus. Tiek uzskatīts, ka Mihailu iedvesmoja 1900. gada arhitektūras izstāde Parīzē. Nav informācijas par to, vai arhitekts pats apmeklēja šo izstādi, iespējams, ka viņš iedvesmojies no šīs izstādes katalogiem, kuros tika attēloti tā laika populārākie arhitektūras darbi. Pastāv arī uzskats, ka nemierīgajās un vētrainajās attiecībās ar sievu Jūliju gūtās emocijas arhitekts izpauda savos darbos.

Viens no meistara atpazīstamākajiem darbiem ir ēka Alberta ielā 4, kur tagad atrodas galerija Art Platz. Nams tika uzcelts 1904. gadā pēc Andreja Ļebedinska pasūtījuma, tas ir lielisks eklektiski dekoratīvā jūgendstila piemērs.

Eizenšteinam izdevās aizpildīt fasādi ar dažādiem dekoratīvajiem elementiem, bet tajā pašā laikā to nepiesātināt. Fasāde ir nokrāsota bēšā tonī. Oriģinālie elementi ir četru dažādu formu logi, mazi un lieli balkoni un tēlnieciskie dekoratīvie elementi. Fasāde ir dekorēta ar medūzām - sievietēm briesmonēm no sengrieķu mitoloģijas.

Ēku sargā lauvas, kas stāv uz jumta uz pjedestāliem un katra skatās savā virzienā. Papildus fasādei un plānojumam, arhitekts izveidoja arī nama iekšējo interjeru. Interesanti, ka ēkā ir 40 krāsnis, no kurām 20 oriģinālas ir saglabātas līdz šodienai.

Par slaveniem Eizenšteina darbiem uzskatāmas mājas Elizabetes ielā 33 un 10b, Strēlnieku ielā 4a un citas ēkas Alberta ielā.

Neskatoties uz to, ka arhitektūra bija Eizenšteina aizraušanās, tieši tā padarīja viņu slavenu. Var dzirdēt gan entuziasmu, gan kritiku par viņa darbiem, bet neapšaubāms ir tas, ka blakus viņa veidotajām fasādēm citas ēkas šķiet parastas un vienkāršas. Viņš bija neordināra personība, talantīgs, ambiciozs, strādīgs, pievērsa lielu uzmanību detaļām. Eizenšteins nebija tā laika produktīvākais Rīgas arhitekts, bet savā īsajā karjeras laikā viņš radīja lieliskus meistardarbus, kas joprojām rotā Rīgu un padara pilsētu par vienu no modernisma arhitektūras galvaspilsētām Eiropā.